

Türkiye | Haziran 2019

EKONOMİK VE TOPLUMSAL DÖNÜŞÜM İÇİN İNOVASYON İLE GİRİŞİMCİLİK

(*Trans. Innovation and Entrepreneurship for Economic and Social Transformation*)

(*Bu makale 3 Haziran 2019 tarihinde Av. Dr. Umut Kolcuoğlu'nun Dünya Gazetesi'ndeki Hukuk Notları başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.*)

Uzun yıllardır sıkça duyduğumuz, hatta bir zamanın moda terimleri olan inovasyon ve girişimcilik kavramlarını eskitirken, bunların içini gerçekten doldurabiliyor, temsil ettikleri uygulamaları başarıyla yerine getirebiliyor muyuz?

İnovasyonun bir tanımı; bir fikri, yeni ya da önemli ölçüde değiştirilmiş, pazarlanabilir bir mal, hizmet veya sürece, bir pazarlama/üretim/dağıtım yöntemine veya yeni bir toplumsal hizmet yöntemine dönüştürmek, uygulamak. Temel olarak, ürün inovasyonu, süreç inovasyonu, pazarlama inovasyonu ve organizasyonel inovasyon olmak üzere dört biçimde ortaya çıkabilen inovasyon, yalnızca bir yenilik değil, "ticarileştirilebilen" bir yenilik.

İş dünyasında inovasyonun yeri konusunda dünyadaki en kapsamlı araştırma olan GE Küresel İnovasyon Barometresi 2018'e göre, dünya genelinde ve Türkiye'de KOBİ'ler ve girişimciler inovasyon konusundaki motivasyonlarını kaybetmeye başlarken, inovasyona artık çok uluslu şirketler öncülük ediyor. ABD ve Almanya öncü rollerini kaybetmiş durumda. Başta Japonya ve Çin olmak üzere Asya ise inovasyon konusunda hızla ilerliyor. Her yıl WIPO, Cornell Üniversitesi ve INSEAD iş birliği ile hazırlanan Küresel İnovasyon Endeksi'nin 2018 yılı verilerine göre, İsviçre, Hollanda ve İsveç sırasıyla birinci, ikinci ve üçüncü iken Türkiye 126 ülke arasında 50. sırada yer alıyor.

Ülkemizin 10. Kalkınma Planı'nda da açıkça belirtildiği gibi, Türkiye'nin inovasyon ve Ar-Ge politikasının temel amaçlarından biri, "inovasyona dayalı bir ekosistem oluşturularak araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesi". Türkiye'de uzun yıllardır bu amaca hizmet eden birçok adım atılıyor. Üniversite-sanayi-kamu iş birliğine verilen önem ve bu iş birliğinin hayata geçirildiği teknoloji geliştirme bölgeleri, AR-GE ve İnovasyon Destek Programı başta olmak üzere KOSGEB'in çalışmaları, bunlardan bazıları. Ne var ki, Türkiye'nin inovasyon alanında performansının artması ve başarısı için, halen kat edilecek uzun bir yol var. Bu yolda üzerinde çalışılması gereken inovasyonu destekleyici yasal çerçeve, bütçe, finansal destek, inovasyonun ekonomik, sosyal ve

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

siyasi boyutlarıyla devlet politikalarıyla ve kurumlarıyla tam entegre edilmesi, etkin ve sürdürülebilir bir inovasyon sisteminin kurulması gibi temel konulardan bir tanesi de girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması. Bu konu, aynı zamanda Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı'nın (2015-2018) da genel amacını teşkil ediyor. Girişimciliğin geliştirilmesi ve girişimcilerin inovasyona yönlendirilmesi, inovasyonda gelişme açısından çok önemli. Her ne kadar inovasyon konusunda çok uluslu şirketlerin girişimcileri geçtiği tespit edilse de inovasyon ve girişim arasındaki bağ, kaçınılmaz olarak hala güçlü.

İnovasyon, yani ticari yenilik, her yeni şey gibi doğasında risk barındırır. İşte bu riski üstlenen, girişimci. Girişimci, yeni iş imkanlarını şekillendiren ve kaynakları iyi değerlendirme becerisine sahip olan kişi olarak tanımlanıyor. Tabii, her girişimci inovasyonla ilgilenmiyor. İnovasyonların yarattığı fırsatları değerlendiren girişimciler, yani "inovatif girişimciler" ise hem işlerini inovasyon üzerine temellendiriyor ve inovasyonla gelen rekabet avantajından faydalanıyor hem de inovasyonu teşvik ediyor, inovasyonun gelişerek ekonomik değerine ulaşmasını sağlıyor. Burada karşılıklı olarak birbirini besleyen iki uygulama söz konusu. Bu birliktelik kritik çünkü bilginin ekonomik bir değer kazanması sonucunda ortaya çıkan artı değer ve teknolojik ilerleme, topluma doğrudan etki ediyor.

Bu kritik etkisi sebebiyle girişimcilik, dünya genelinde devletlerin kalkınma stratejilerinde önemini gün geçtikçe artırıyor. Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı'nda da, OECD Girişimcilik Göstergeleri Programı Çerçevesi'ne paralel şekilde, altı hedef sayılıyor: Girişimci dostu düzenleyici çerçevenin geliştirilmesi; inovatif girişimciliğin desteklenmesi; kadın girişimciliği, genç girişimciliği, eko girişimcilik, sosyal girişimcilik ve küresel girişimcilik gibi öncelikli tematik alanlarda ve genel alanlarda sürdürülebilir bir destek sisteminin geliştirilmesi ve uygulanması; girişimciyi ve girişimciliği benimsemiş bir kültürün geliştirilmesi; örgün ve yaygın eğitim düzeyinde girişimcilik eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve girişimcilere yönelik danışmanlık sisteminin geliştirilmesi; girişimcilerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması.

Hedefler bunlar olmakla birlikte, Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Endeksi (GEDI) 2018 sonuçlarına göre Türkiye, 137 ülke arasında halen 37. sırada olsa da beş sene önceye göre 12 sıra gerilemiş durumda. Gelecek yazımızda ülkemizdeki girişimcilik ekosistemine biraz daha yakından bakacağız.

İLETİŞİM

Av. Dr. Umut Kolcuoğlu

ukolcuoglu@kolcuoglu.av.tr